

ENERGITEKNOLOGISK UDVIKLINGS- OG DEMONSTRATIONSPROGRAM

VEJLEDNING TIL ANSØGNING

Indhold

I.	GENEREL INTRODUKTION	2
II.	VEJLEDNING TIL GRUNDDATA (portal)	3
III.	VEJLEDNING TIL ANSØGNINGSSKEMA (Bilag 1)	5
IV.	VEJLEDNING TIL BUDGET (ansøgningens bilag 2)	12
V.	VEJLEDNING TIL GANTT-DIAGRAM (bilag 3)	16

JUNI 2018

I. GENEREL INTRODUKTION

Portal

Ansøgninger indsendes elektronisk på Energistyrelsens [ansøgningsportal](#).

Ansøgere skal **oprette sig som brugere på portalen** ved brug af **NemID** og nøglekort eller nøglefil, som anskaffes fra NETS. Der skal benyttes **NemID udstedt til virksomhedens CVR nummer**.

Ansøgning

Ansøgningen består af en række bilag, der hentes på ens.dk/eudp [her](#) under "søg tilskud".

På portalen skal ansøger

- oplyse **grunddata**, herunder projektype, projektperiode, deltagerkreds og projektbudget (overføres fra filen projektkonometri)
- vedhæfte **bilag**, som indgår i ansøgningen se oversigt nedenfor.

Alle bilag skal indsendes ved at vedhæfte dem på portalen.

Filer må ikke indeholde kæder til andre dokumenter eller være skrivebeskyttede eller indeholde e-mails.

Ansøgningsmaterialet skal ikke underskrives, bortset fra deltagererklæringer (bilag 4).

Bilag kan ikke erstatte udfyldelsen af ansøgningskemaet, hvor samtlige felter skal udfyldes substantielt.

En ansøgning omfatter følgende **oplysninger og dokumenter**:

Ansøgning omfatter	
Grunddata på portal	skal altid oplyses på portalen
Bilag 1: Ansøgningskema (tekst) ¹⁾	skal altid vedhæftes på portalen
Bilag 2: Projektkonometri ¹⁾	skal altid vedhæftes på portalen
Bilag 3: Gantt-diagram (tidsplan) ¹⁾	skal altid vedhæftes på portalen
Bilag 4: Erklæring fra alle deltagere om deltagelse (pkt. 6)	skal vedhæftes på portalen for projektets øvrige parter
Bilag 5: CV'er i relevant omfang (som minimum hoveddeltager) Kan erstattes af bilag 6	skal vedhæftes på portalen, hvis der ikke indsendes et bilag 6
Følgende bilag SKAL indsendes HVIS ansøgningen har FORSKNINGSINDHOLD:	
Bilag 6: CV'er (alle deltagere) (se formkrav under pkt. 9)	vedhæftes på portalen hvis forskningsindhold
Bilag 7: Beskrivelse af forskningsfagligt indhold (se formkrav under pkt. 9)	vedhæftes på portalen hvis forskningsindhold
Yderligere bilag KAN indsendes:	
Fx forretningsplan	vedhæftes på portalen

¹⁾ Bilag 1-4 og 7 udfyldes ved brug af filer fra hjemmeside ens.dk/eudp

II. VEJLEDNING TIL GRUNDDATA (portal)

Grunddata indtastes på portalen i 6 forskellige faner.

Indtastede data gemmes automatisk.

(Fane 1 Projektdata)

Projekttitel på dansk

Angiv en kort, sigende og alment forståelig titel uden fagspecifikke forkortelser på dansk

Projekttitel på engelsk

Angiv en kort, sigende og alment forståelig titel uden fagspecifikke forkortelser på engelsk.

Projekttype

Angiv projekttype: forskning udvikling, demonstration, og/eller andet.

Projekter vedrørende deltagelse i IEA's teknologinetværk – Technology Collaboration Programmes – afkrydses under "Andet".

Projekter vedrørende egentlige teknologiudviklingsaktiviteter afkrydses som forskning, udvikling og/eller demonstration.

Alle felter skal besvares ja/nej.

Kryds i "forskning" bevirker, at ansøgningen skal vurderes af Danmarks Innovationsfond, og det er derfor vigtigt, at afsnit 9 i ansøgningskemaet udfyldes omhyggeligt.

Forskning afkrydses overensstemmende i grunddata på portal og i filen projektoekonomi.

Ved anvendt forskning forstås projekter af original karakter med henblik på at erhverve viden og indsigt med sigte på bestemte praktiske mål og anvendelser (trin 2-4 i EU's Technology Readiness Level TRL, se evt. [Horizon 2020](#)).

Ved udvikling forstås anvendelse af viden med henblik på at fremstille nye eller forbedre eksisterende materialer, produkter, processer, metoder, systemer eller tjenester (trin 4-6 i EU's Technology Readiness Level TRL).

Ved pilotprojekter forstås projekter, der foretager en eksperimentel afprøvning af en teknologi, et system eller en metode i en større skala end under laboratorieforhold, men mindre end fuldskala. Typisk kan pilotanlæg være 1:10 i forhold til fuldskala

Med demonstrationsprojekter forstås projekter, der foretager en eksperimentel afprøvning af en teknologi, et system eller en metode under virkelighedsnære forhold med henblik på efterfølgende markedsintroduktion eller - når demonstrationen giver anledning hertil - yderligere udvikling før markedsintroduktion (trin 6-8 i EU's Technology Readiness Level TRL).

Kort projektbeskrivelse på dansk til offentliggørelse

Beskriv kort projektets formål i et ikke-teknisk og umiddelbart tilgængeligt sprog på hhv. dansk og engelsk

NB. Denne beskrivelse vil blive offentliggjort på EUDP's hjemmeside, hvis projektet får tilsagn.

Kort projektbeskrivelse på engelsk til offentliggørelse

Kort beskrivelse svarende til den danske.

Projektstart og projektslut

Ved angivelse af startdato skal der tages hensyn til, hvornår der bliver truffet afgørelse om ansøgningen.

Oplysninger om **projektstart og projektslut** skal svare til oplysninger i bilag 3 Gantt diagram.

(Fane 2 Deltagere og Fane 3 Faglig projektleder)

Oplysninger om hovedansøger og øvrige deltagende virksomheder/institutioner

For hovedansøger oplyses kontaktpersonen fra den projektansvarlige virksomhed og faglig projektleder. I mange tilfælde vil der være tale den samme person.

Endvidere oplyses øvrige parter i projektet.

Der redegøres nærmere for alle projektparter under afsnit 5 i ansøgningsskemaet.

(Fane 4 Budget)

Projektbudget

Budget for det samlede projekt oplyses. Oplysningerne hentes fra projektbudget i filen Projektøkonomi (bilag 2).

(Fane 5 Vedhæft filer)

Vedhæft filer

Her vedhæftes alle ansøgningens filer. Benyt de oprindelige filnavne med bilagsnr. Såfremt filer genindsendes inden fristen, så angiv versionsnr.

(Fane 6 Indsend)

Indsend

I denne fane ses de på portalen indtastede data samt en oversigt over de vedhæftede filer. Når der trykkes "send", sker en vis validering. Hvis der påpeges fejl, rettes disse.

Herefter trykkes INSEND.

Der afsendes ikke kvittering pr. mail, men der kan dannes en PDF med oversigten over de indtastede data og de vedhæftede filer.

III. VEJLEDNING TIL ANSØGNINGSSKEMA (Bilag 1)

Ansøgningsskemaet består af en word-fil, som vedhæftes på portalen, når det er udfyldt. Filen findes [her](#) under "søg tilskud".

Ansøgningen skal holdes så **kort og præcis** som muligt, men skal samtidig være tilstrækkelig informativ til, at danne grundlag for en faglig og økonomisk evaluering. Ansøgningen skal beskrive "State of the Art" for den pågældende teknologi.

I ansøgningsskemaet (bilag 1) skal ansøger **besvare samtlige felter** på dækkende vis. Det er ikke tilstrækkeligt ved besvarelsen af de enkelte punkter at henvise til et bilag. Finder ansøger, at enkelte kriterier forekommer irrelevante i forhold til et konkret projekt, skal der redegøres for dette i ansøgningsskemaet.

Ansøgningsskemaet skal udfyldes på **engelsk**, hvis der ansøges om mere end 3 mio. kr. i støtte til et projekt, eller hvis der er forskningsindhold eller ph.d. uddannelse i projektet.

1. Executive summary på engelsk (1.1) og dansk (1.2)

Sammenfat på hhv. engelsk og dansk:

- projektets formål
- projektets hovedaktiviteter og
- projektets mål for det energiteknologiske og kommercielle udbytte

Disse tekster kan offentliggøres, hvis der opnås tilsagn.

2. Projektets formål og indhold

Ved vurderingen af ansøgninger vil der blive lagt vægt på:

- at der i projektet sker en innovativ teknologisk udvikling i forhold til eksisterende teknologier og løsninger
- at projektet bidrager til at opfylde mål i evt. teknologistategier. Se www.ens.dk/da-DK/NyTeknologi/strategier/Sider/Strategier.aspx
- at projekterne er velafgrænsede og teknisk gennemførlige
- at der er mulighed for, at projektets løsninger kan replikeres og skales.

EUDP ønsker særligt at tilskynde til at udvikle demonstrationsprojekter og projekter, der rækker helt frem til markedet, herunder om nødvendigt projekter, hvori der indgår flere trin af teknologiens udvikling og demonstration for at nå dertil. Sådanne projekter kan ofte karakteriseres ved en bredere og mere omfattende aktørkreds, større budget og et længere tidsforløb.

2.1 Beskrivelse af teknologien, dens nuværende stade og udvikling mod markedet

- Beskriv den energiteknologi, som projektet fokuserer på. Hvad er teknologiens nuværende udviklingsstade (state-of-the-art) **BEMÆRK** hvis projektet skal forskningsfagligt vurderes, skal beskrivelse af state-of-the-art indgå i bilag 7 under pkt. 9.1
- Beskriv det innovative energifaglige og tekniske indhold i projektet. Hvorfor kan det forventes at få en tilstrækkelig kvalitet? Bygges der videre på tidligere offentligt støttede projekter?
- Beskriv det ansøgte projekts modenhed og risiko
- Beskriv den samlede proces frem til den endelige markedsintroduktion/commercialisering af teknologien. Beskrivelsen af markedsrettede aktiviteter, markedsføring af teknologien, salg, samarbejde mv. sker under pkt. 6.
- Angiv ved brug af TRL niveauer, fra hvilket RTL niveau til hvilket RTL niveau, det aktuelle projekt forventes at flytte teknologien.

2.2 Projektets indhold og aktiviteter

- Beskriv projektets hovedformål og de forskellige arbejdsplaner, som er angivet i Gantt-diagrammet (jævnfør oversigt over arbejdsplaner i faneblad 2 i Gantt diagram, se afsnit IV nedenfor). Hvilke aktiviteter gennemføres i hver arbejdsplan? Hvem deltager i aktiviteten? Hvilket udstyr/eksterne leverancer skal leveres i de forskellige arbejdsplaner? Hvilken type resultater forventes?
- Beskriv det nærmere indhold af milepælene, som er angivet i Gantt-diagrammet.

3. Projektets effekter og forhold til evt. strategier

Ved vurderingen af ansøgninger lægges der vægt på projektets forventede effekter i forhold til følgende mål og på sammenhæng til aktuelle teknologistrategier.

Formålet er at belyse projektets relevans og potentiale i forhold til programmets formål, herunder særligt at projektet direkte understøtter den langsigtede målsætning om at omstille det danske energisystem til at være uafhængigt af fossile brændsler.

3.1 Effekter i forhold til energipolitiske mål

Projekter med målsætning om at de bidrager substantielt på følgende områder skal som minimum *kvalitativt* gøre rede for det forventede bidrag på hvert område:

- forsyningssikkerhed
- uafhængighed af fossile brændsler
- klima- og miljøhensyn
- omkostningseffektivitet (her redegøres *kvalitativt* og så vidt muligt *kvantitativt*)
- vækst og beskæftigelse (her redegøres *kvalitativt* og så vidt muligt *kvantitativt* - se forklaring nedenfor)
- forskning der forbereder udvikling og demonstration af en teknologi (eksempel på bidrag: *forventet antal* publikationer i peer-reviewed journals).

Forklaring til "vækst og beskæftigelse":

EUDP har på dette område opstillet et effektmål, bestående af tre delmål, der som minimum overstiger historisk niveau målt i den seneste programevaluering fra 2015, som viste flg. effekter¹:

- en merbeskæftigelseseffekt på 1,02 job pr. tilskudsmillion
- en meromsætningseffekt på 2,73 mio. kr. pr. tilskudsmillion
- en mereeksporteffekt på 1,95 mio. kr. pr. tilskudsmillion.

Det bemærkes, at der her er tale om akkumulerede effekttal for et antal afsluttede projekter.

Det kan ved igangsættelse af nye EUDP-projekter ikke forventes, at alle projekter på kortere sigt vil skabe resultater, som matcher eller overstiger overstående effektmål, idet dette afhænger af den pågældende teknologis modenhed (TRL-niveau). EUDP vil dog tilstræbe sammensætning af en portefølje af nye projekter, som til sammen og på kortere sigt har potentiale til opnåelse af de angivne effektmål.

¹ opgjort på grundlag af sum af meromsætning/eksport fra projektafslutning til evalueringstidspunktet - tidsrummet kan typisk variere fra 1 til 3 år.

3.2 FUD strategier på energiområdet

Redegør for, hvordan projektet relaterer sig til foreliggende teknologistrategier. Se evt. strategier på ens.dk/forskning og udvikling.

4. Formidling

4.1 Formidling

- Redegør for, hvordan projektets resultater vil blive formidlet. *Til hvem* vil projektets resultater blive formidlet (målgrupper)? *Hvordan* vil projektets resultater blive formidlet (formidlingsprodukter og – aktiviteter)?

5. Organisering og finansiering

Ved vurdering af alle ansøgninger vil der blive lagt vægt på, i hvilken grad

- relevante kompetencer inddrages heriblandt både forskningsbaseret, industriel og anvendelsesorienteret viden
- forretningsmæssige kompetencer er inddraget, evt. i form af konsulentbistand
- projektdeltagerne demonstrerer evne til at realisere potentialerne
- der deltager flere virksomheder og/eller institutioner i projektet, og at der er deltagere fra relevante dele af værdikæden
- projektet bidrager til videndeling og videreudvikling af faglige miljøer på energiteknologiområdet, f.eks. gennem en klar plan for formidling af projektets resultater.

Deltager udenlandske partnere i projektet skal dette beskrives. Deltagelse foregår på samme vilkår som for danske partnere under hensyntagen til relevante forhold i det pågældende land. Hovedansøger skal være dansk.

5.1 Organisering/ledelse og faglig kompetence

- Præsenter kort hver af de deltagende virksomheder og oplys hver deltagers hovedaktiviteter, omsætning og antal ansatte
- Redegør for hvorledes det aktuelle projekt passer ind i virksomhedens strategiske fokus (især for større virksomheder).
- Redegør for projektets organisering og de deltagende virksomheders ansvarsområder.
- Redegør for projektdeltagernes faglige kompetencer, herunder projektleders ledelseskompetence. Dokumentér ledelseserfaring for projektleder og evt. centrale projektdeltagere.
- Når der ansøges om støtte til udenlandske projektdeltagere, redegør ansøger særskilt for behovet for den udenlandske deltagelse i projektet

5.2 Offentligt/privat samarbejde og forskeruddannelse

- I hvilken grad bygger projektet på et samarbejde mellem private og offentlige aktører?
- Indgår der forskeruddannelse (ph.d.) i projektet? Forskeruddannelse beskrives primært i pkt. 8 og skal beskrives der.

5.3 Fordeling af rettigheder/Samarbejdsaftale

- Redegør for eventuelle planer for at patentere projektets resultater.
- Redegør for fordelingen af rettigheder i projektet, eventuelt i form af et udkast til aftale.
- Endelig aftale om den juridiske afgrænsning mellem deltagerne i projektet samt af spørgsmål vedrørende eksisterende og fremtidige patentrettigheder skal foreligge, inden projektet kan påbegyndes. Aftalen skal afspejle deltagernes respektive interesser, arbejdsindsats og bidrag til projektet. Hvis projektet påbegyndes efter at have modtaget tilsagn uden, at aftale om rettigheder foreligger, udbetales der ikke tilskud til projektet, før der foreligger en aftale.

6. Finansiering

For udviklings- og demonstrationsprojekter kræves en væsentlig egenfinansiering fra projektdeltagerne. Der tilstræbes en egenfinansiering på minimum 50 %, men niveauet er afhængig af deltagerkredsen og af, hvor tæt et projekt vurderes at være på en efterfølgende kommercialisering. Tilskudsprocenten for den enkelte deltager fastsættes individuelt af EUDP-bestyrelsen inden for de maksimale tilskudsprocenter, der er fastsat i EU's statsstøtteregler, se afsnit om støtteintensitet i "Regelsæt for støtte fra EUDP til projekter inden for forskning, udvikling og demonstration". I afsnit 7.2 redegøres for budgettets poster. Kortfattede oplysninger om budgettallene kan også anføres i kommentarfeltet i budgetfilen.

6.1 Finansiering

- Redegør for den private egenfinansiering af projektet:
 - Vedlæg en erklæring fra alle deltagere om deres finansieringsmæssige bidrag til projektet, benyt bilag 4
 - Forventes der medfinansiering fra 3. part? Er der indgået aftale herom? Vedlæg i så fald denne.
- Den endelige aftale om finansiering skal være indgået senest inden projektstart.

6.2 Anlægs- og driftsøkonomi i projektperiode

- Redegør for anlægs- og driftsøkonomi for den projektperiode, der søges tilskud til. For **udstyr** kan medtages udgifter i projektbudgettet i forhold til det omfang, som udstyret skal anvendes i projektet. Opgørelsen baseres på forventet afskrivning i projektperioden. For **demo-anlæg**, der etableres i projektførløbet, skal den forventede værdi af anlægget ved projektets afslutning fratrækkes i de støtteberettigede omkostninger. Forudsætninger for opgørelse af afskrivninger for udstyr og for forventet værdi af demo-anlæg ved projektophør skal angives.

6.3 Forhold efter projektperiode

- Redegør for anlæggets drift og eventuelle ud- og/eller ombygning efter projektperioden samt anlægsfaciliteternes eventuelle alternative anvendelsesmuligheder efter den ansøgte projektperiode.

7. Tilskyndelsesvirkning

Tilskud fra EUDP skal have tilskyndelsesvirkning. Det betyder, at tilskud kun ydes til projektdeltagere, såfremt det medfører, at den pågældende modtager øger omfang, udstrækning eller tempo af sin indsats, set i forhold til en situation, hvor der ikke opnås støtte. Tilskyndelsesvirkningen skal sandsynliggøres i ansøgningen til EUDP, og EUDP kan efterfølgende anmode om mere dokumentation.

- *Hver enkelt* tilskudsmodtager skal redegøre for, hvorledes tilskud til det ansøgte projekt vil øge indsatsens *omfang, udstrækning, tempo* set i forhold til en situation, hvor der ikke opnås støtte. Hver deltager skal oplyse, på hvilke af disse områder opnået støtte til have betydning for gennemførelse af projektet den pågældende deltager.

Tilsagn på mere end 7,5 mio. EUR pr. virksomhed pr. projekt forudsætter, at EU-Kommissionen på baggrund en detaljeret vurdering på grundlag af EU-rammebestemmelserne for F&U&I afsnit 7 godkender den påtænkte støtte.

8. Marked

Ved vurdering af især udviklings- og demonstrationsprojekter vil der blive lagt vægt på, at der foreligger konkrete planer for markedsførelse af de udviklede teknologier og nye produkter, herunder i hvilken grad:

- projektet dækker et markedsførelses behov og har et veldefineret kundedesigt
- der er et økonomisk vækstpotentiale og udsigt til et konkurrencedygtigt produkt
- projektet har et patenterbart teknologisk indhold
- projektet har en klar involvering af private virksomheder, der vil kommercialisere projektets resultater
- projektet kan bidrage til at skabe grundlag for nye arbejdspladser i Danmark
- der er udsigt til eksport til de globale vækstmarkeder
- vurderinger af kommercielle perspektiver er sandsynliggjort i ansøgningen.

EUDP vil i vurderingen af projektforslag lægge afgørende vægt på projekternes kommercielle perspektiver, samt at disse er velbeskrevet og underbygget i ansøgningen.

For projekter, der hovedsagelig udgøres af forskning, er der ikke krav om en egentlig markedsanalyse i skemaets punkt 6, men det forventes, at ansøger beskriver, hvorledes projektet kan bringe nye løsninger frem til markedet, og skitserer den proces, der følger efter forskningsstadiet.

8.1 Målgruppe og merværdi for brugerne

- Hvem er den endelige målgruppe for den teknologi, der udvikles i projektet? Forbrugere? Andre virksomheder?
- Beskriv hvilke behov, teknologien efter endelig markedsintroduktion bidrager til at dække hos målgruppen (kan evt. opdeles i slutbrugere og mellemlid).
- Gør rede for hvilken merværdi (value proposition), teknologien bidrager med for målgruppen i forhold til eksisterende teknologier. Det kan være økonomisk merværdi, som lavere pris, eller ikke-økonomisk merværdi f.eks. komfort, design eller funktionalitet.

8.2 Konkurrentanalyse

- Beskriv konkurrencesituationen for den pågældende teknologi:
- Hvem er konkurrenterne? Og de konkurrerende teknologier?
- Hvilke fordele og ulemper har projektets teknologi i forhold til konkurrenters teknologi?
- Ansøgeren kan endvidere inkludere en SWOT analyse (står for strengths/weaknesses, opportunities/threats). I form af en matrix giver denne en ramme for analysen af interne styrker og svagheder i en virksomhed, ligesom den kan illustrere muligheder og hindringer for markedsadgang.

8.3 Markedspotentiale

- Beskriv størrelsen af det forventede marked ved markedsintroduktion og potentialet senere hen (omfang og omsætning).
- Angiv *hvornår* teknologien forventes at være konkurrencedygtig på markedet.
- Redegør kvalitativt og kvantitativt for udviklingstrends i efterspørgslen inden for teknologien.
- Redegør for teknologiens muligheder på de globale vækstmarkeder.

8.4 Markedsføring

- Beskriv planen for arbejdet med teknologien efter projektets afslutning og frem til den endelige markedsintroduktion/kommercialisering.
- Redegør for, *hvornår* teknologien skal lanceres.
- Redegør for, *hvor* teknologien skal lanceres (lokalt/regionalt, nationalt/internationalt).

- Redegør for, *hvordan* teknologien skal lanceres overfor den identificerede målgruppe ved markedsintroduktion. Inkluder afsætnings- og distributionskanaler mm.
- Redegør for, hvilke(n) deltager(e), der efter projektafslutning skal kommerialisere projektsresultaterne.
- Redegør for eksistensen af eventuelle adgangsbarrierer/afsætningsbarrierer og hvordan disse søges overvundet.

9. Forskning

Projekter, som omfatter forskning eller forskeruddannelse, skal forskningsfagligt vurderes efter § 5 i lov om Danmarks Innovationsfond.

I relation til det forskningsmæssige indhold er kravene til beskrivelsen af de forretningsmæssige aspekter mindre vidtgående end for udviklings- og demonstrationsprojekter, men det er fortsat afgørende, at der kan sandsynliggøres et konkret kommercielt potentiale.

Hvis en part i et projekt udfører både forskning og udvikling/demonstration skal der redegøres for dette i ansøgningen med henblik på vurderingen af budgettet. I budgettet oplyses den procentvise andel af budgettet, der udgøres af forskning.

9.1 Oplysninger til forskningsfaglig vurdering – kun for forskningsprojekter, herunder projekter med forskeruddannelse.

Hvis projektet omfatter forskning eller forskeruddannelse, skal der vedlægges to bilag om henholdsvis CV'er og forskningsindhold:

- Bilag 6 CV'er for alle deltagere i de forskningsfaglige aktiviteter. Bilaget har følgende *formkrav*: for den forskningsansvarlige højst 2 sider og for øvrige deltagere højst 1 side.
- Bilag 7 til brug for den forskningsfaglige vurdering (se krav til indhold nedenfor) har følgende *formkrav*: Maksimalt 5 sider samt 1 side med referencer.

Indhold i bilag 7 vedr. beskrivelsen til brug for den forskningsfaglige vurdering skal være som følger:

- 1) Sammen drag (kopieres til ansøgningsskemaets pkt. 9.1)
- 2) State of art (På baggrund af den internationale litteratur (peer review'ed artikler) skal ansøgeren beskrive den forskningsfaglige viden på området, og hvor der er mangel på den viden, som forventes at ville blive bragt til veje i det pågældende projekt). Bemærk! Denne beskrivelse adskiller sig fra state-of-the-art beskrivelsen i afsnit 2.1, som primært omhandler teknologien og dens anvendelse).
- 3) Hypotese og målsætning (afledt af state-of-the-art)
- 4) Forskningsplan: Indledes med en oversigt over aktiviteter og derpå beskrivelse af aktiviteter. For hver aktivitet skal der være:
 - a. Overskrift
 - b. Deltagere
 - c. Målsætning
 - d. Metode
 - e. Milepæle (Tid) og
 - f. Resultater (Tid)
- 5) Beskrivelse af ph.d. eller post doc, hvis forskeruddannelse indgår. Her skal det oplyses i hvilke aktiviteter, de indgår, og hvem, der er vejledere.

Bilag 7 skal (uanset ansøgt beløb) udformes på engelsk.

I selve ansøgningsskemaets punkt 9.1 indsættes kopi af sammendraget i det separate bilag 7.

10. Ansøges andre programmer?

- Angiv om ansøgningen om tilskud til projektet samtidig er sendt til andre programmer og i givet fald til hvilke.

11. Bilag

Under dette punkt i ansøgningsskemaet angives en liste over yderligere bilag til ansøgningen ud over ansøgningsskemaet, som udgør bilag 1. En oversigt ses side 2.

IV. VEJLEDNING TIL BUDGET (ansøgningens bilag 2)

Indledning

Budgetskemaet består af en excel-fil, som vedhæftes på portalen, når den er udfyldt. Filen findes [her](#).

Oplysninger om og forklaringer til budget og finansiering gives i *ansøgningskemaet* under pkt. 6.

Budgetfilen indeholder

- en fane med budget og projektrekskab (kun denne skal anvendes ved ansøgning). Der er plads til 15 deltagere
- 15 faner (P1 til P15) til periodevis rapportering og udbetaling (anvendes hvis der opnås støtte). Fanerne gøres synlige efter behov ved at højreklikke og vælge vis.

Bemærk at der i budgetfilen i række 3 kan vælges

- program (som ansøgning rettes til)
- sprog (dansk/engelsk)
- xls version (dansk/engelsk, celle AS3).

Udbetaling af støtte sker i henhold til "Regelsæt for støtte fra EUDP til projekter for forskning, udvikling og demonstration", se evt. [her](#) under "regler for støtte".

Virksomhedsoplysninger

Der kan kun skrives i gule felter. I budgetarket udfyldes først oplysninger om

- virksomhed
- cvr
- virksomhedstype
- aktivitetstyper – skal stemme overens med Grunddata.
- virksomhedens størrelse. Angives ud fra EU's definition af små og mellemstore virksomheder under hensyntagen til ejerforhold, se nærmere herom i [Regelsæt](#)
- forskningsandel udfyldes i tilfælde, hvori der i projektet indgår både forskning og udvikling og/eller demonstration. **NB.** Såfremt der anføres en væsentlig andel af forskning i projektet, skal der for forskningsindholdet udfyldes et bilag 7, se nærmere i afsnit 9 ovenfor.

Først når disse oplysninger er registreret, kan der skrives en støttepct. i skemaet.

Budgetposter

Udbetaling af støtte sker som procentvist tilskud til projektets støtteberettigede udgifter til løn og øvrige omkostninger, der er direkte forbundet med projektet, samt generalomkostninger, der er direkte knyttet til projektet (overhead).

Bemærk at støtte, der ydes i henhold til EU's gruppefritagelsesregler, ikke udbetales på grundlag af de godkendte budgettal, men på grundlag af *faktiske* udgifter. I tilfælde, hvor der *ikke* foreligger opgørelse af faktiske udgifter til løn kan støtte endvidere gives i form af procentvis støtte på grundlag af en *fast timeløn på 350 kr.*

Der må ikke indgå profit i budgettet, herunder i forbindelse med løn.

Ved udarbejdelsen af budgettet skal det vurderes, om omkostningerne er nødvendige for gennemførelsen af projektet.

For udviklings- og demonstrationsprojekter kræves en væsentlig egenfinansiering fra projektdeltagerne. Niveaue er afhængigt af deltagerkredsen og af, hvor tæt et projekt vurderes at være på en efterfølgende kommerialisering. Tilskudsprocenten for den enkelte deltager fastsættes individuelt og kan være lavere end de maksimale tilskudsprocenter, der er fastsat i EU's statsstøtteregele.

Omkostninger udover det budgetterede er de projektudøvendendes ansvar.

Der kan kun skrives i gule felter. Projektets omkostninger opgøres på følgende kategorier:

- (A) Personaleudgifter
- (B) Instrumenter og udstyr
- (C) Bygninger
- (D) Andre driftsudgifter, herunder materialer
- (E) Eksterne- / underleverancer
- (F) Overheadudgifter - må ikke angives som en del af personaleudgifter
- (G) Evt. indtægter
- (H) Andet / rejser / formidling

Ad A)

- Udbetaling af støtte sker som hovedregel på grundlag af *faktiske, afholdte* lønudgifter (beregnes på baggrund af årlig bruttoløn inkl. feriepenge, se dog ovenfor om støtte på grundlag af en fast timeløn).
- Der benyttes to personalekategorier (forsker og TAP/andet)
- Timeløn opgøres på grundlag af et fast årstimetal på 1500 timer pr. år for en fuldtidsansat medarbejder. Der udbetales højst støtte til lønudgifter svarende til den godkendte gennemsnitlige løn pr. time for hver virksomhed eller institution, der deltager i projektet (opgjort for virksomheden eller institutionen under ét).
- Timeforbruget anvendes i forbindelse med vurdering af ansøgningen (står timeforbrug i rimeligt forhold til opgaverne i projektet). Udførte timer på projektet skal registreres i timeregnskab.
- Taxameterudgifter til en Ph.d. (se punkt H)
- Der skal i budgettet indregnes forventede løn- og prisstigninger i projektperioden
- Programmet kan forlange dokumentation for udbetalt løn og for beregning af den anvendte overheadsats.

Ad B)

Omkostninger til udstyr og instrumenter er støtteberettigede i det omfang, de er nødvendige for projektets gennemførelse. Hvis sådant udstyr og instrumenter ikke anvendes til projektet i hele deres levetid, medtages kun den del, der afskrives i projektperioden og kan henføres til projektet.

Ad C)

Udgifter til køb og etablering af bygninger er principielt en støtteberettiget omkostning, i det omfang de anvendes til projektet. Omkostninger til bygninger vil dog kun medfinansieres hvis specielle forhold taler herfor.

Køb af jord betragtes ikke som en støtteberettiget omkostning.

Ad D)

Andre driftsudgifter, herunder forbrugsmaterialer som f.eks. brændsler, stålrør, isoleringsmaterialer osv., drift af anlæg samt instrumenter er

støtteberettigede omkostninger i det omfang, de kan henføres til projektet.

Ad E)

Omkostninger til underleverancer er støtteberettigede, men tillades kun, hvor det er hensigtsmæssigt, at de pågældende aktiviteter ikke udføres af en projektdeltager. Er der tale om en større del af budgettet, bør det overvejes, om virksomheden i stedet skal være projektdeltager.

Prisen for en underleverance må ikke overstige markedsprisen, og underleverancer skal ske på almindelige markedsvilkår. Herudover skal underleverancen leveres til den projektdeltager, der er nærmest til at anvende den.

I tilfælde af en virksomhed, inklusiv dennes concernforbundne virksomheder, ønsker at være både projektdeltager og underleverandør i samme projekt, forudsætter dette en eksplicit skriftlig godkendelse fra Programmet, før underleverancen påbegyndes. Såfremt en sådan godkendelse fra Programmet ikke foreligger, er underleverancen ikke støtteberettiget.

Der skal i ansøgningen redegøres for, hvad den eksterne leverance omfatter, og hvorledes skøn over omkostningen er tilvejebragt.

Ad F)

Overhead defineres som værende: faktiske yderligere generalomkostninger, der er direkte knyttet til projektet.

- For virksomheder må der maks. medtages overhead på 150 % af lønomkostninger.
- For universiteter, forskningsinstitutioner mv. fastsættes overhead til 44 % af alle omkostninger.

Den i projektbudgettet godkendte overheadsats for hver virksomhed eller institution, der deltager i projektet, benyttes som udgangspunkt ved udbetaling af støtte til den pågældende part i hele projektforløbet. Hvis parten genberegner satsen under projektet til en lavere sats end godkendt, kan formler i forbindelse med udbetaling overskrives med faktiske tal, dog maksimalt det oprindeligt angivne overhead. Se evt. nærmere i EUDP Regelsæt

Ad G)

Her kan anføres evt. indtægter ifm. projektet, som skal fratrækkes støttegrundlaget.

Ad H)

Kategorien dækker først og fremmest over rejse- og formidlingsaktiviteter. Følgende gælder:

- *Ph.d. taxameterudgifter* på 80.000 kr. pr. år kan medtages til uddannelse af en Ph.d. (hvis den studerende er knyttet fuldt ud til projektet). Tilskuddet er til institutionens disposition og skal dække udgifter i forbindelse med stipendiet, dvs. vejledning, kurser, kortvarige rejser, studieophold ved andre institutioner m.v.
- Udgifter til "*andet*" skal specificeres i budgetarkets kommentarfelt.
- *Rejser* udgifter skal følge statens regler (cirkulære) for rejser for statsansatte.

Der ydes ikke tilskud til:

- Opbygning af nye institutioner eller videreførelse af eksisterende institutioner gennem *driftslignende* bevillinger mv.
- Driftsomkostninger i forbindelse med partnerskaber, idet disse forventes dækket af de deltagende parter.
- Køb af *grund* og relaterede omkostninger.
- Gennemførelse af *myndighedsbehandlinger* i forbindelse med byggesager, miljøgodkendelser og lignende.
- Erhvervelse af patenter og lignende rettigheder.

Støtteintensitet

Støtten gives i overensstemmelse med EU's statsstøtterealer.

- Til projekter, der falder ind under EU's statsstøtterealer, kan der ydes tilskud op til det tilladte niveau efter disse regler.
- Offentlig finansiering af forsknings- og udviklingsaktiviteter, der gennemføres af højere læreanstalter eller offentlige forskningsorganer, som ikke arbejder med profit for øje, og grundforskning gennemført uafhængigt af disse, er som hovedregel ikke omfattet af EU's bestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation. For sådanne aktiviteter kan EUDP yde tilskud på op til *90 pct.* afhængig af projektet.
- Deltagelse i projekter i relation til IEA's teknologinetværk under IEA Technology Collaboration Programmes (tidligere Implementing Agreements) støttes med op til *70 %*. Deltagelse i egentlige teknologiudviklingsaktiviteter støttes som øvrige teknologiudviklingsprojekter.

Hver projektdeltager anfører i sit budget, hvorledes finansiering forventes at ske og angiver i den forbindelse det ansøgte tilskud. Der er ikke af programmet fastsat en nedre eller en øvre grænse for, hvor meget der kan søges i støtte. Tilskudsprocenten fastsættes af programmets bestyrelse for hver deltager inden for rammerne af EU's regler ud fra blandt andet virksomhedsstørrelse, projekttype, de kommercielle aspekter samt involverede tekniske og økonomiske risici

For udviklings- og demonstrationsprojekter skal der tilstræbes en grad af egenfinansiering på minimum 50 pct.

Statsstøtterealerne og link hertil er beskrevet nærmere i EUDP regelsættet. Ved indtastning af oplysninger om virksomhedens størrelse samt projektets karakter, beregnes den maksimale støtteintensitet i budgetfilen. Bemærk at den maksimale støttepct. afhænger af, om det er et samarbejdsprojekt, se nærmere om definition heraf i regelsættet.

Bemærk at for ansøger-virksomheder, der er helt eller delvist ejet af andre virksomheder, kan ejervirksomheden tælle er helt eller delvist med ved bestemmelse af ansøgers størrelse, se nærmere i EU's definition af virksomhedsstørrelse i EU vejledning om SME definition [her](#). under "søg tilskud" og "hent samlet ansøgningsmateriale"

Såfremt støtte fra EUDP udbetales i strid med EU's rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation kan støtten kræves tilbagebetalt.

V. VEJLEDNING TIL GANTT-DIAGRAM (bilag 3)

Gantt diagrammet består af en excel-fil, som vedhæftes på portalen, når den er udfyldt. Filen findes [her](#). under "søg tilskud" og "hent samlet ansøgningsmateriale"

- Projektdele: Projektet skal opdeles i arbejdspakker. Faneblad nr. 1 udfyldes med navn på **arbejdspakker** og den tidsmæssige udstrækning af hver arbejdspakke.
- Der skal opstilles relevante **milepæle** i projektets forløb. Indsæt endvidere nr. og navn på milepæle (både tekniske og kommercielle) og markér disse tidsmæssigt med lodrette kolonner.

En milepæl er en planlagt, målbar og synlig hændelse, som viser, at en opgave eller stor leverance fra projektet er afsluttet. Der vil i almindelighed være tale om et begrænset antal afgørende milepæle i det typiske projekt, typisk omkring 3-5 milepæle over et tre-årigt projektforløb.

Der skal være milepæle for både **tekniske og kommercielle** aktiviteter. Kommercielle milepæle vedrører aktiviteter ifm. markedsintroduktion, pris, distributionskanaler, konkurrenceanalyse, risikoanalyse osv. og beskriver begivenheder, der hjælper til at introducere teknologien på det relevante marked. De skal være konkrete og præcise og indikere, hvordan den teknologi, som vil blive udviklet og demonstreret gennem projektet, kan overleve på markedet i fremtiden.

Hvis projektet opnår støtte, vil milepælene blive brugt af EUDP til at vurdere fremskridt i projektet.

- I faneblad nr. 2 angives de enkelte **projektdeltagernes budgetter**, fordelt på **arbejdspakker**.